

Inter accidentia vero quidam ordo considerandus est. Nam inter omnia accidentia propinquius inhaeret substantiae quantitas dimensiva, deinde qualitates in substantia recipiuntur quantitate mediante, sicut color mediante superficie: unde & per divisionem quantitatis, per accidens alia accidentia dividuntur. Uterius autem qualitates sunt actionum, & passionum principia, & relationum quarundam, ut sunt pater, & filius, & dominus, & servus, & alia huiusmodi; quaedam vero relationes immediate ad quantitates sequuntur, ut majus & minus, duplum, & dimidium, & similia. Sic igitur accidentia panis post conversionem praedictam remanere ponendum est, ut sola quantitas dimensiva sine subiecto subsistat, & in ipsa qualitates fundentur sicut in subiecto, & per consequens actiones, passiones, & relationes. Accidit igitur in hac conversione contrarium ei quod in naturalibus mutationibus accidere solet, in quibus substantia manet ut mutationis subiectum, accidentia vero variantur; hic autem est converso accidens manet, & substantia transit. Huiusmodi enim conversio non potest proprie dici motus, sicut a Naturali consideratur, ut subiectum requirit; sed est quaedam substantialis successio, sicut in creatione est successio esse, & non esse, ut in secundo Lib. cap. XIX. dictum est.

Haec igitur est una ratio quare accidens panis remanere oportet, ut inveniatur aliquod manens in conversione praedicta. Est autem & praeter hoc aliud necessarium. Si enim substantia panis in corpus Christi converteretur, & panis accidentia transirent; ex tali conversione non sequeretur quod corpus Christi, secundum suam substantiam, esset ibi ubi prius fuit panis; nulla enim relinqueretur habitudo corporis Christi ad locum praedictum. Sed cum quantitas dimensiva panis remanet post conversionem, per quam panis hunc locum sortiebatur, substantia panis in corpus Christi mutata, fit corpus Christi sub quantitate dimensiva panis, & per consequens locum panis quodammodo sortitur, mediantibus tamen dimensionibus panis.

Possunt & aliae rationes assignari & quantum ad fidei rationem, quae (1) de invisibilibus est, & quantum ad meritum, quod circa hoc sacramentum tanto majus est, quanto invisibilibus agitur; corpore Christi sub panis accidentibus occultato, propter commodiorem, & honestiorem usum sacramenti: esset enim horri sumentibus, & abominationi videntibus, si corpus Christi in sua specie a fidelibus sumeretur. Unde sub specie panis, & vini, quibus homines communius utuntur ad esum, & potum, corpus Christi proponitur ad manducandum, & sanguis potandus.

CAPUT LXIV.

Solutio eorum quae obijciuntur ex parte loci.

HIS igitur consideratis circa modum conversionis, ad alia solvenda nobis aliquatenus via patet. Dictum est enim, quod locus in quo agitur sacramentum, attribuitur corpori Christi ratione dimensionum panis remanentium post conversionem substantiae panis in corpus Christi. Secundum hoc igitur ea quae Christi sunt, necesse est esse in loco praedicto, secundum quod exigit ratio conversionis praedictae.

(1) *Al. de indivisibilibus.*

Considerandum est igitur, in hoc sacramento aliquid esse ex vi conversionis, aliquid autem ex naturali concomitantia. Ex vi quidem conversionis est in hoc sacramento illud ad quod directe conversio terminatur: sicut sub speciebus panis corpus Christi, in quod substantia panis convertitur, ut per verba consecrationis patet, cum dicitur, *Hoc est corpus meum*; & similiter sub specie vini est sanguis Christi, cum dicitur: *Hic est calix sanguinis mei* &c. Sed ex naturali concomitantia sunt ibi omnia alia, ad quae conversio non terminatur, sed tamen ei in quod terminatur, sunt realiter conjuncta. Manifestum est enim quod conversio panis non terminatur in Divinitatem Christi, neque in ejus animam; sed tamen sub specie panis est anima Christi, & ejus Divinitas propter unionem utriusque ad corpus Christi. Si vero in triduo mortis Christi hoc sacramentum celebratum fuisset, non fuisset sub specie panis anima Christi, quia realiter non erat corpori ejus unita; & similiter nec sub specie panis fuisset sanguis, nec sub specie vini corpus propter separationem utriusque in morte. Nunc autem quia corpus Christi in sua natura non est sine sanguine, sub utraque specie continetur corpus, & sanguis; sed sub specie panis continetur corpus ex vi conversionis, sanguis autem ex naturali concomitantia, sub specie autem vini est converso.

Per eadem etiam patet solutio ad id quod obijciatur de inaequalitate corporis Christi ad locum panis. Substantia enim panis directe convertitur in substantiam corporis Christi. Dimensiones autem corporis Christi sunt in sacramento ex naturali concomitantia, non autem ex vi conversionis; cum dimensiones panis remaneant. Sic igitur corpus Christi non comparatur ad hunc locum mediantibus dimensionibus propriis, ut eis oporteat adaequari locum, sed mediantibus dimensionibus panis remanentibus, quibus locus adaequatur.

Inde etiam patet solutio ad id quod obijciatur de pluralitate locorum. Corpus enim Christi per suas proprias dimensiones in uno tantum loco existit, sed mediantibus dimensionibus panis in ipsum transeuntis in tot locis est, in quos huiusmodi conversio fuerit celebrata, non quidem divisum per partes, sed integrum id unoquoque: nam quilibet panis consecratus in integrum corpus Christi convertitur.

CAPUT LXV.

Solutio eorum quae obijciuntur ex parte accidentium.

SIC igitur difficultate soluta quae ex loco accidit, inspiciendum est de ea quae ex accidentibus remanentibus esse videtur. Non enim negari potest accidentia panis, & vini remanere, cum sensus hoc infallibiliter demonstret; neque his corpus Christi, aut sanguis afficitur, quia hoc sine ejus alteratione esse non posset, nec alium accidentium capax est: similiter autem, & substantia aeris. Unde relinquitur quod sint sine subiecto; tamen per modum praedictum, ut scilicet sola quantitas dimensiva sine subiecto subsistat, & ipsa aliis accidentibus praebet sustentamentum. Nec est impossibile quod accidens virtute divina subsistere possit sine subiecto. Idem enim est judicandum de productione rerum, & de conservatione earum in esse. Divina autem virtus potest producere effectus quarumcumque causarum secundum.

eundarum sine ipsis causis secundis, sicut potuit formare hominem sine semine, & sanare febrem sine operatione naturae: quod accidit propter infinitatem virtutis ejus, & quia omnibus causis secundis largitur virtutem agendi, unde & effectus causarum secundarum conservare potest in esse sine causis secundis. Et hoc modo in hoc sacramento accidens conservat in esse, sublata substantia, quae ipsum conservabat: quod quidem praecipue dici potest de quantitatibus dimensivis, quas etiam Platonici posuerunt per se subsistere, propter hoc quod secundum intellectum separantur. Manifestum est autem quod plus potest Deus in operando, quam intellectus in apprehendendo. Habet autem & hoc proprium quantitas dimensiva inter accidentia reliqua, quod ipsa secundum se individuatur: quod ideo est, quia positio quae est ordo partium in toto, in ejus ratione includitur: est enim quantitas positionem habens. Ubi cumque autem intelligitur diversitas partium ejusdem speciei, necesse est intelligi individuationem: nam quae sunt unius speciei, non multiplicantur nisi secundum individuum: & inde est quod non possunt apprehendi multae albedines, nisi secundum quod sunt in diversis subiectis; possunt autem apprehendi multae lineae, etiam si secundum se considerentur: diversus enim situs qui per se lineae inest, ad pluralitatem linearum sufficiens est. Et quia sola quantitas dimensiva de sui ratione habet unde multiplicatio individuum in eadem specie potest accidere, prima radix huiusmodi multiplicationis ex dimensione esse videtur: quia & in genere substantiae multiplicatio fit secundum dimensionem materiae: quae nec intelligi posset, nisi secundum quod materia sub dimensionibus consideratur: nam remota quantitate, substantia omnis indivisibilis est, ut patet per Philosophum I. Physic. text. comm. xv. Manifestum est autem quod in aliis generibus accidentium multiplicatur individua ejusdem speciei ex parte subiecti. Et sic relinquitur quod cum in huiusmodi sacramento ponamus dimensiones per se subsistere, & alia accidentia in eis sicut in subiecto fundari; non oportet nos dicere, quod accidentia huiusmodi individuata non sint, remanet enim in ipsis dimensionibus individuationis radix.

CAPUT LXVI.

Solutio eorum quae obijciuntur ex parte actionis, & passionis.

HIS autem consideratis, quae ad quartam difficultatem pertinent, consideranda sunt: circa quae aliquid est quod de facili expediri potest; aliquid autem quod majorem difficultatem praetendit.

Quod enim in sacramento eadem actiones appareant quae prius in substantia panis, & vini apparebant, puta quod similiter immutent sensum, similiter etiam alterent aerem circumstantem, vel quodlibet aliud odore, aut colore: satis conveniens videtur ex his quae posita sunt. Dictum est enim cap. LXIII. quod in hoc sacramento remanent accidentia panis, & vini, inter quae sunt qualitates sensibiles, quae sunt huiusmodi actionum principia. Rursus circa passionem aliquam, puta quae sunt secundum alterationes huiusmodi accidentium, non magna etiam difficultas accidit, si praemissa supponantur. Quum enim praemissum sit quod alia accidentia in dimensionibus

(1) *Al. aut combustionem.*

fundantur sicut in subiecto, per eundem modum circa huiusmodi subiectum alteratio aliorum accidentium considerari potest, sicut si esset ibi substantia; ut puta si vinum esset calefactum, & infrigidaretur, aut mutaret saporem, aut aliquid huiusmodi.

Sed maxima difficultas apparet circa generationem, & corruptionem, quae in hoc sacramento videtur accidere. Nam si quis in magna quantitate hoc sacramentali cibo uteretur, sustentari posset, & vino etiam inebriari, secundum illud Apostoli I. Corinth. XI. 21. *Alius esurit, alius autem ebrius est.* Quae quidem accidere non possent, nisi ex hoc sacramento caro, & sanguis generaretur: nam nutrimentum convertitur in substantiam nutriti. Quamvis quidam dicant hominem hoc sacramentali cibo non posse nutriri, sed solum confortari, & refocillari, sicut cum ad odorem vini confortatur. Sed haec quidem confortatio ad horam accidere potest; non autem sufficit ad sustentandum hominem, si diu sine cibo permaneat: experimento autem de facili inveniretur, hominem diu sacramentali cibo sustentari posse. Mirandum etiam videtur, cur negent hominem hoc sacramentali cibo posse nutriri, refugientes hoc sacramentum in carnem, & sanguinem posse converti: cum ad sensum appareat quod per putrefactionem, vel combustionem in aliam substantiam, scilicet cinerem, & pulverem, convertatur: quod quidem difficile tamen videtur, eo quod nec videatur, possibile quod ex accidentibus fiat substantia, nec credi fas sit quod substantia corporis Christi, quae est impassibilis, in aliam substantiam convertatur.

Si quis autem dicere velit, quod sicut miraculose panis in corpus Christi convertitur, ita miraculose accidentia in substantiam convertuntur: primum quidem hoc non videtur miraculo esse conveniens, quod hoc sacramentum putrescat, vel per combustionem dissolvatur: deinde quia putrefactio, & combustio consueto naturae ordine huic sacramento accidere inveniuntur; quod non solet esse in his quae miraculose fiunt.

Ad hanc dubitationem tollendam quaedam famosa positio est adinventata, quae a multis tenetur. Dicunt enim, quod quum contingit hoc sacramentum in carnem converti, aut sanguinem per nutrimentum, vel in cinerem (1) per combustionem, aut putrefactionem; non convertuntur accidentia in substantiam, neque substantia corporis Christi; sed redit divino miraculo substantia panis, quae prius fuerat, & ex ea generantur illa in quae hoc sacramentum converti inveniunt. Sed hoc quidem omnino stare non potest.

Ostensum est enim supra, quod substantia panis in substantiam corporis Christi convertitur: quod autem in aliquid conversum est, redire non potest, nisi est converso illud reconvertatur in ipsum. Si igitur substantia panis redit, sequitur quod substantia corporis Christi reconvertitur in panem: quod est absurdum.

Adhuc. Si substantia panis redit, necesse est quod vel redeat speciebus panis manentibus, vel speciebus panis jam destructis. Speciebus quidem panis durantibus substantia panis redire non potest: quia quamdiu species manent, manet sub eis substantia corporis Christi. Sequeretur ergo quod simul esset ibi substantia panis, & substantia corporis Christi.

(1) *Al. aut combustionem.*

Similiter etiam neque corruptis speciebus panis, substantia panis redire potest: tum quia substantia panis non est sine propriis speciebus: tum quia destructis speciebus panis, jam generata est alia substantia, ad cujus generationem ponebatur quod substantia panis rediret.

Melius igitur dicendum videtur, quod in ipsa consecratione sicut substantia panis in corpus Christi miraculose convertitur, ita miraculose accidentibus confertur quod subsistat, quod est proprium substantiæ: & per consequens quod omnia possit facere, & pati, quæ substantia posset facere, & pati, si substantia adesset: unde sine novo miraculo & inebriari, & nutrire, & incinerari, & putrefieri possunt eodem modo, & ordine ac si substantia panis, & vini adesset.

C A P U T LXVII.

Solutio eorum quæ obijciuntur ex parte fractionis.

III. Part. quest. LXXXVII. art. 7.

Restat autem ea quæ ad quintam difficultatem pertinent, speculari. Manifestum est autem secundum prædicta quod fractionis subjectum ponere possumus dimensiones per se subsistentes; nec tamen huiusmodi dimensionibus fractis frangitur substantia corporis Christi, eo quod totum corpus Christi sub qualibet portione remaneat. Quod quidem etsi difficile videatur, tamen secundum ea quæ præmissa sunt cap. LXIV. exponi habet. Dicitur enim supra, quod corpus Christi est in hoc sacramento per substantiam suam ex vi sacramenti; dimensiones autem corporis Christi sunt ibi ex naturali concomitantia quam ad substantiam habent, & contrario ei secundum quod corpus naturaliter est in loco: nam corpus naturaliter est in loco mediantibus dimensionibus quibus sine loco commensuratur. Alio autem modo se habet aliquid substantiale ad id in quo est, & alio modo aliquid quantum: nam quantum totum ita est in aliquo toto, quod totum non est in parte: sed pars in parte, sicut totum in toto; unde & corpus naturale sic est in toto loco totum, quod non est totum in qualibet parte loci; sed partes corporis partibus loci aptantur, eo quod est in loco mediantibus dimensionibus. Si autem aliquid substantiale sit in aliquo toto totum, etiam totum est in qualibet parte ejus, sicut tota natura, & species aquæ in qualibet parte aquæ est, & tota anima est in qualibet parte corporis. Quia igitur corpus Christi est in sacramento ratione suæ substantiæ, in quam conversa est substantia panis dimensionibus ejus manentibus, sicut tota species panis erat sub qualibet parte dimensionum, ita integrum corpus Christi est sub qualibet parte earundem. Non igitur fractio illa, seu divisio attingit ad corpus Christi, ut sit in illo sicut in subjecto; sed subjectum ejus sunt dimensiones panis, vel vini remanentes; sicut & aliorum accidentium ibidem remanentium, diximus eas esse subjectum.

C A P U T LXVIII.

Solutio auctoritatis supra inducæ.

HIS igitur difficultatibus remotis, manifestum est quod id quod ecclesiastica traditio habet circa sacramentum altaris, nihil continet impossibile Deo, qui omnia potest: nec etiam contra Ecclesiæ traditionem est verbum Domini dicentis ad discipulos,

qui de hac doctrina scandalizare videbantur: *Verba quæ ego locutus sum vobis, spiritus, & vita sunt.* Non enim per hoc dedit intelligere quod vera caro sua in hoc sacramento manducanda fidelibus non tradetur, sed quia non traditur manducanda carnaliter, ut scilicet sicut alii cibi carnales, in propria specie dilacerata sumeretur; sed quia quodam spiritali modo sumitur præter consuetudinem aliorum ciborum carnalium.

C A P U T LXIX.

Ex quali pane, & vino debet confici hoc sacramentum.

Quia vero, ut dictum est, ex pane, & vino hoc sacramentum conficitur, necesse est eas conditiones servari in panem, & vino, ut ex eis hoc sacramentum confici possit, quæ sunt de ratione panis, & vini. Vinum autem non dicitur nisi liquor qui ex uvis exprimitur; nec panis dicitur proprie nisi qui ex granis tritici conficitur. Alii vero qui dicuntur panes, pro defectu panis tritici ad ejus supplementum in usum venerunt; & similiter alii liquores in usum vini: unde nec ex alio pane, nec ex alio vino sacramentum confici posset; neque etiam si panis, & vino tanta alienæ materiæ admixtio fieret, quod species solveretur. Si qua vero huiusmodi panis, & vino accidunt, quæ non sunt de ratione panis, & vini, manifestum est quod his prætermissis, potest verum confici sacramentum: unde cum esse fermentatum, vel azymum non sit de ratione panis, sed utrolibet existente species panis salvetur, ex utrolibet pane potest confici sacramentum: & propter hoc diversæ Ecclesiæ diversum in hoc usum habent: & utrumque congruere potest significationi sacramenti. Nam, ut Gregorius dicit in Registro, Romana Ecclesia offert azymos panes, propterea quod Dominus sine ulla commixtione carnem suscepit; sed cæteræ Ecclesiæ offerunt fermentatum, pro eo quod verbum patris indutum est carne, & est verus Deus, & verus homo, sicut & fermentum commiscetur farinæ.

Congruit tamen magis puritati corporis mystici, idest Ecclesiæ, quæ in hoc sacramento configuratur, usus azymi panis, secundum illud Apostoli I. Corinth. v. 7. *Pascha nostrum immolatus est Christus: itaque epulemur. . . in azymis sinceritatis, & veritatis.*

Per hoc autem excluditur error quorundam hæreticorum, qui dicunt in azymo sacramentum hoc celebrari non posse; quod etiam evidenter Evangelii auctoritate destruitur: dicitur enim Matth. xxvi. & Marci xiv. & Lucæ xxi. quod Dominus prima die azymorum pascha cum discipulis suis comedit: & tunc hoc sacramentum insituit. Quum autem non esset licitum secundum legem quod prima die azymorum fermentatum in domibus Judæorum inveniatur, ut patet Exodi xxi. Dominus autem quamdiu fuit in mundo, legem servaverit: manifestum est quod panem azymum in corpus suum convertit, & discipulis sumendum dedit. Stultum est igitur improbare in usu Ecclesiæ Latinorum quod Dominus in ipsa institutione hujus sacramenti servavit.

Sciendum tamen, quod quidam dicunt ipsum prævenisse diem azymorum propter passionem imminentem; & tunc fermentatio pane eum usum fuisse: quod quidem ostendere nituntur ex duobus. Primo ex hoc quod dicitur Joannis xxi. quod ante diem festum paschæ Dominus cum discipulis cenam ce-

lebravit; in qua corpus suum consecravit, sicut Apostolus tradit I. Cor. xi. unde videtur quod Christus cenam celebravit ante diem azymorum; & sic in consecratione sui corporis usus fuit pane fermentato. Hoc etiam confirmare volunt per hoc quod habetur Joannis xviii. quod sexta feria, qua Christus est crucifixus, Judæi non intraverunt prætorium Pilati, ut non contaminarentur, sed manducarent pascha. Pascha autem dicitur azyma. Ergo concludunt quod cena fuit celebrata ante azyma.

Ad hoc autem respondetur, quod sicut Dominus mandat Exodi xxi. festum azymorum septem diebus celebratur; inter quos dies prima erat sancta, atque solemnitas præcipue inter alias, quod erat quintadecima die mensis. Sed quia apud Judæos solemnitates à præcedenti vespere incipiebant, ideo quartadecima die ad vespem incipiebant comedere azyma, & comedebant per septem subsequentes dies & ideo dicitur in eodem capitulo: *Primo mense, quartadecima die mensis ad vespem comedetis azyma usque ad diem vigesimamprimam ejusdem mensis ad vespem; septem diebus fermentatum non inveniatur in domibus vestris:* & eadem quartadecima die ad vespem immolabatur agnus paschalis. Prima ergo die azymorum à tribus Evangelistis, Matthæo, Marco, Luca, dicitur quartadecima dies mensis, quia ad vespem comedebant azyma, & tunc immolabatur pascha, id est agnus paschalis: & hoc erat secundum Joannem ante diem festum paschæ, id est ante quintadecimam diem mensis, qui erat solemnior inter omnes, in quo Judæi volebant comedere pascha, id est panes azymos paschales, non autem agnum paschalem. Et sic nulla discordia inter Evangelistas existente, planum est quod Christus ex azymo pane corpus suum consecravit in cena. Unde manifestum fit quod Latinorum Ecclesia rationabiliter pane azymo utitur in hoc sacramento.

C A P U T LXX.

De sacramento penitentiæ, & primo quod homines post gratiam sacramentalem acceptam peccare possunt.

Quamvis autem per prædicta sacramenta hominibus gratia conferatur, non tamen per acceptam gratiam impeccabiles fiunt.

1. Gratuita enim dona recipiuntur in anima sicut habituales dispositiones: non enim homo secundum ea semper agit. Nihil autem prohibet eum qui habitum habet, agere secundum habitum, vel contra eum; sicut grammaticus potest secundum grammaticam recte loqui, vel etiam contra grammaticam loqui incongrue; & ita est etiam de habitibus virtutum moralium: potest enim qui justitiæ habitum habet, justa agere, & potest etiam contra justitiam agere: quod ideo est, quia usus habituum, in nobis ex voluntate est; voluntas autem ad utrumque oppositorum se habet. Manifestum est igitur quod suscipiens gratuita dona, peccare potest, contra gratiam agendo.

2. Adhuc Impeccabilitas in homine esse non potest sine immutabilitate voluntatis. Immutabilitas autem voluntatis non potest homini competere nisi secundum quod attingit ultimum finem: ex hoc enim voluntas immutabilis redditur quod totaliter impletur, ita quod non habet quo divertat ab eo in quo

(1) Vulgata ne quis.

est firmata. Impletio autem voluntatis non competit homini nisi ut finem ultimum attingenti: quamdiu enim restat aliquid ad desiderandum, voluntas impleta non est. Sic igitur homini impeccabilitas non competit antequam ad ultimum finem perveniat, quod quidem non datur homini in gratia quæ in sacramentis confertur: quia sacramenta sunt in adiutorium hominis secundum quod est in via ad finem. Non igitur ex gratia in sacramentis percepta aliquis impeccabilis redditur.

3. Amplius. Omne peccatum ex quadam ignorantia contingit: unde Philosophus dicit III. Ethic. cap. 1. quod omnis malus est ignorans: & in Proverbijs cap. xiv. 22. dicitur: *Errant qui operantur malum.* Tunc igitur solum homo securus potest esse à peccato secundum voluntatem, quando secundum intellectum securus est ab ignorantia, & errore. Manifestum est autem quod homo non redditur immunis ab omni ignorantia, & errore per gratiam in sacramentis perceptam: hoc enim est hominis secundum intellectum illam veritatem inspicientis quæ est certitudo omnium veritatum: quæ quidem inspectio est ultimus hominis finis, ut in tertio Lib. cap. 21. ostensum est. Non igitur per gratiam sacramentorum homo impeccabilis redditur.

4. Item. Ad alterationem hominis quæ est secundum malitiam, & virtutem, multum operatur alteratio quæ est secundum animæ passiones: nam ex eo quod ratione passiones animæ refrænantur, homo virtuosus efficitur, & in virtute conservatur, ex eo vero quod ratio sequitur passiones, homo redditur vitiosus. Quamdiu igitur homo est alterabilis secundum animæ passiones, est etiam alterabilis secundum virtutem, & virtutem. Alteratio autem quæ est secundum animæ passiones, non tollitur per gratiam in sacramentis collatam, sed manet in homine quamdiu anima passibili corpori unitur. Manifestum est igitur quod per sacramentorum gratiam homo impeccabilis non redditur.

5. Præterea. Superfluum videtur eos admonere ne peccent qui peccare non possunt. Sed per evangelicam, & apostolicam doctrinam admonentur fideles jam per sacramenta Spiritus Sancti gratiam consecuti: dicitur enim Hebr. xii. 15. *Contemplantes (1) ne quid desit gratiæ Dei; neque radix amaritudinis sursum germinans impediatur:* & Ephes. iv. 30. *Nolite contristare Spiritum Sanctum Dei, in quo signati estis:* & I. Cor. x. 12. *Qui se existimat stare, videat ne cadat:* ipse etiam Apostolus de se dicit: *ibid. ix. 27. Castigo corpus meum, & in servitutem redigo, ne forte cum alijs prædicaverim, ipse reprobus efficiar.* Non igitur per gratiam in sacramentis perceptam homines impeccabiles redduntur.

Per hoc excluditur quorundam hæreticorum error, Joviniani test. Hieron. Lib. II. contra Jovin. cap. xxxi. qui dicunt quod homo postquam gratiam Spiritus Sancti percepit, peccare non potest; & si peccat, numquam gratiam Spiritus Sancti habuit.

Assumit autem in fulcimentum sui erroris quod dicitur I. Cor. 111. 8. *Charitas numquam excidit:* & I. Joan. 111. 6. dicitur: *Omnis qui in eo manet, non peccat; & omnis qui peccat, non vidit, nec cognovit eum:* & infra expressius: *Omnis qui est ex Deo, peccatum non facit, quoniam semen ipsius in eo manet, & non potest peccare, quoniam ex Deo natus est.*

Sed hæc ad eorum propositum ostendendum effi-

ca-